

Nükleer Ciddiyetsizlik Projesi!

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, Akkuyu Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin (NGS) inşaatının ana yüklenicisinin sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin basın açıklaması gerçekleştirdi. Yüklenicinin eksiklerine yönelik kamu-nun denetim sorumluluğuna dikkat çekilen açıklamada, Türkiye'nin atık ve risk sorunu çözülmemiş NGS'lere ihtiyacı olmadığı vurgulanarak, projenin iptal edilmesi istendi.

EMO Yönetim Kurulu'nun 2 Ağustos 2022 tarihinde gerçekleştirdiği açıklamada, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin (NGS) dışa bağımlılığı azaltacak şekilde enerji ihtiyacını ucuza karşılamayı hedefleyen bir proje olmadığına vurgu yapılarak, şöyle denildi:

"Rusya'nın sahibi olduğu Akkuyu NGS Projesi'ne itiraz gerekçelerimizin arasında genel olarak dışa bağımlılığı, özel olarak Rusya'ya bağımlılığı artıracak olması, üretilecek elektrikle yüksek fiyatla alım garantisi verilmesi (güneş ve rüzgar enerjisi fiyatlarının 3-4 katı), yer seçiminin uygun olmadığı, atıkların bertarafı sorunu vb. hususlar bulunmaktadır. Ancak iktidar bu eleştirilerin hiçbirini dikkate almamıştır. Bu proje, iktidarın "NGS sahibi" olarak görünme ve temelsiz bir şekilde "nükleer ligde oynama" hırsinin ürünüdür. Akkuyu NGS, her yönüyle Rus sermayesi hakimiyetindeki bir projedir ve son gelişmeler bu gerçeği daha da pekiştirmiştir.

İlgili haberler ve Rusya devlet şirketi Rosatom'un sahibi olduğu Akkuyu Nükleer AŞ'den yapılan açıklamalara göre Akkuyu NGS inşaatı ana yüklenicisi Rus-Türk ortaklığı Titan 2-İC İçtaş

İnşaat AŞ'nin sözleşmesi feshedilmiş ve yeni ana yüklenici olarak Türkiye'de Rus ortaklar tarafından kurulmuş olan TSM Enerji İnşaat San. Ltd. Şti. ile sözleşme yapılmıştır. Kısaca TSM enerji olarak anılan bu şirketin 3 ortağından birisi sözleşmesi feshedilen Titan 2-İC İçtaş İnşaat şirketinin de ortağıdır.

İC İçtaş İnşaat A.Ş. Ortaklığı ile sözleşmenin feshi, bazı finansal gerekçeler yanında ilgili standartlara uyulmadığı ve iş güvenliği kurallarına riayet edilmediği gibi hususlara dayandırılmıştır. Rosatom'un ana yüklenicisi Titan 2 İçtaş ile sözleşmesini iptal gerekçeleri arasında yer alan işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarına aykırı davranılması çok ciddi bir iddiadır. Yapılan açıklamada yer alan 'inşaat ve kurulum operasyonlarında kalitenin sağlanması' ve 'Projede yer alan şirketlerin bu inşaat çalışmalarına özgü yeterliliklere sahip olması gerekmektedir' ifadeleri; temel atma törenlerinde en ön safta görünmeyi pek seven Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, denetim yapmakla görevli ancak kuruluşundan bugüne nükleer güç santrali denetimlerini yeterli bir şekilde yapabilecek yetkilere ve kadrolara sahip olamamış Nükleer

Düzenleme Kurumu'nun, Atom Enerjisi Kurumu'nun ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın görevlerini olması gereken düzeyde yerine getirmediklerini göstermektedir. Ayrıca yeni ana yüklenici olarak seçilen ve 2019 yılında kurulmuş olan TSM Enerji isimli şirketin 3 yıllık deneyimi ile Akkuyu NGS gibi devasa büyüklükte olan ve özel uzmanlık isteyen bu inşaat için hangi deneyimleri göz önüne alınarak seçildiği de ayrı bir merak konusudur. Çok daha küçük boyutlu projeler için 10 yıla kadar deneyim belgesi arayan Bakanlık bu iş ile ilgili neden yeterlik belgelerini inceleme gereği duymamaktadır?"

Projede yüzlerce iş kazası yaşanmasına karşın yeterli denetimin yapılmadığına vurgu yapılan açıklamada, şu sorulara yer verildi:

"Santral inşaatı gösterişli temel atma törenleri ile binlerce işçinin iş güvenliği ve işçi sağlığı koşullarının sağlanmadan çalışmaya zorlandığı, adeta zorunlu bir çalışma kampına dönmüş şantiyede hızla sürdürülmüşken, bugüne değin basına da yansıyan yüzlerce iş kazası karşısında gerekli denetimleri yeterince yapmayan bu kurumlar görevlerini ne zaman yerine

getirecekler?

Akkuyu NGS'nin ve Akkuyu Nükleer A.Ş.'nin sahibi Rus devlet şirketi Rosatom, iş güvenliği ve işçi sağlığı kurallarına aykırı davranışları nedeniyle sözleşmesini feshettiği ana yüklenicisine karşı bugüne değin ne yapmıştır? Sözleşmesi feshedilince aniden şantiyede çalışan işçilerin haklarından söz etmeye başlayan İçtaş İnşaat A.Ş. ise, bugüne değin aynı işçilerin hakları için hangi somut adımları atmıştır?”

Yüklenici değişikliğiyle Rusya Federasyonu'nun nükleer enerji sektöründe varlığını genişletmek için stratejik bir adım attığına vurgu yapılan açıklamada,

“Diğer yandan belirtmek gerekir ki Akkuyu NGS'nin sahibi Rosatom, yap-işlet-sahip ol esaslı bu santralla, Rusya Federasyonu'nun nükleer enerji sektöründe varlığını genişletme,

Ortadoğu'daki ülkelere örnek olarak sunma vb. amaçlar doğrultusunda stratejik bir adım atmıştır. Titan'ın da kurucu ortağı olduğu ve Rus şirketlerce kurulan TSM'nin yeni ana yüklenici olması, Rosatom'un projenin yönetim ve denetiminde tam etkin olacağını göstermektedir.”

Ülkemizin doğalgazda yüzde 45, kömürde yüzde 39, petrolde yüzde 24 oranında Rusya bağımlı olduğuna da dikkat çekilen açıklamada, projenin bağımlılık oranının artıracığını belirtilere, “Akkuyu NGS'de üretilmesi öngörülen elektrik enerjisi, mevcut tesislerin daha verimli işletilmesi ve enerjinin daha verimli kullanılması; yerli imal oranı artırılmış rüzgar ve güneş santrallerinin yapımına hız verilerek üretim içerisindeki paylarının yükseltilmesiyle ‘yerli, ucuz ve çevreye uyumlu’ olarak sağlanabilir” denildi.

Ülkemizin nükleer enerjiye zorun-

lu olmadığını ifade edildiği açıklamada şöyle tamamladı:

“Sonuç olarak, nükleer santral yapımcısı/işletcisi şirketleri atık bertaraf yükümlülüğünden kurtaran, 25-30 milyar dolar yatırım tutarı olan, üreteceği elektrik için 15 yılda 70 milyar dolara yakın paranın ödeneceği taahhüt edilen, tüm gelirleri ülkemiz dışına transfer edilecek ve bir kaza halinde yaratacağı zarar milyarlarca dolara ve onulmaz çevre tahribatına varabilecek olan santralda ülkemizin hiçbir çıkarı yoktur.

Tüm bu ciddi gelişmeler karşısında suskun kalıp, santrali gelecek yıl devreye alma hayalleri gören enerji yönetimini ciddiyete davet ediyor, kamusal denetim görevini hatırlatıyoruz. Kamu yönetimi, sözleşme feshi gerekçesiyle işten çıkarılacak tüm çalışanların her türlü alacaklarının eksiksiz ödenmesini de sağlamalıdır.”